

Protokoll nr 9 fört vid äldrenämndens sammanträde

Tidpunkt:

Tisdagen 17 november, 2020, kl. 16:00-16:54

Plats:

Bråvallasalen, Stadshuset, plan 1

Paragrafer: §§ 1-20, omedelbart justerade §§ 7 och 12

Dag för justering: 2020-11-20

Erik Slottner (KD)
ordförande

Mirja Räihä (S)
vice ordförande

Närvarande:
Se sid 2 i protokollet

Ledamöter:

Erik Slottner (KD), ordförande
Mirja Räihä (S), vice ordförande
Yvonne Fernell-Ingelström (M)
Anette Hellström (M)
Georg Lagerberg (M)
Abit Dundar (L)
Ulla Wihlman (MP)
Isak Kupersmidt (C)
Felix Finnveden (S)
Lisa Ahlstrand (S)
Robert Mjörnberg (V)
Kerstin Thelander (V)

Ersättare:

Christina Huss (M)
Inger Akalla (M)
Truls Ljungström (M)
Paulina Draganja (L)
Anna Kers Hagberg (MP)
Anna Simon-Karlsson (C)
Bengt-Olov Tengmark (S)
Melisa Guner (S)
Elisabeth Persson Grip (V)
Inger Gretzer Qvick (V)
Göran Ek (SD)

Förhinder:

Leif Söderström (SD)
Lisbeth Crabo Ljungman (M)
Fredrik Stiernstedt (S)

Tjänstgörande:

Göran Ek (SD) för Leif Söderström (SD)

Närvarande tjänstemän:

Förvaltningschef Patric Rylander, avdelningschef Kicki Elofsson,
biträdande avdelningschef Linda Hammes, strateg Christina
Malmqvist och nämndsekreterare Gina Lööf.

I sammanträdet deltog även borgarrådssekreterarna Mejke
Runström, Fredrik Bergström och Sara Heidenborg.

§ 1. Närvarande

Ordföranden Erik Slottner (KD) öppnade sammanträdet.
Ledamöter och ersättares närvaro noterades.

§ 2. Val av justerare

Ordföranden Erik Slottner (KD) valdes att tillsammans med
vice ordföranden Mirja Räihä (S) justera protokollet.

§ 3. Anmälan av protokollsjustering ÄN 8/2020-10-20

Äldrenämndens protokoll från 2020-10-20 anmäldes.

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna

§ 4. Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes.

§ 5. Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Inga skrivelser anmäldes

§ 6. Förvaltningschefens information/presentation

Strategen Christina Malmqvist presenterade MAS/MAR
funktion

Förvaltningschefen Patric Rylander gav en lägesuppfattning
med anledningar av pandemin.

§ 7. Remiss av Stockholms stads EU-policyarbete inom området digitalisering

Dnr 1.6-446/2020

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Äldrenämnden beslutar om omedelbar justering.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-10-13

Digitalisering är ett av de mest prioriterade områdena för europeiska kommissionen åren 2019-2024 och i arbetsprogrammet för år 2020. Målet är att stå rustad för den digitala tidsåldern och nyttja digitaliseringen för grön omställning. Arbetet beskrivs i stadsledningskontorets förslag till påverkansplan som början på en långsiktig process. I syfte att underlätta Stockholms stads EU-policyarbete inom området digitalisering föreslås att kommunstyrelsen beslutar att fastslå stadens övergripande position i frågan och godkänna påverkansplanen.

Stadsledningskontoret föreslår att Stockholms stads övergripande position inom EU:s policy området digitalisering bygger på följande grundstenar:

- Stockholms stad stödjer EU:s ambition och ökade fokus på digitalisering.
- Stockholms stad bedömer att EU underskattat kostnaderna och tiden som behövs för det digitala omställningsarbetet.
- Stockholms stad betonar vikten av tillgång till operatörsneutral passiv fiberinfrastruktur för digitaliseringen.
- Stockholms stad betonar vikten av att tydliggöra skillnader och kopplingar mellan befintlig lagstiftning och kommande lagförslag.
- Stockholms stad behöver öka den interna samordningen och den externa samverkan för en framgångsrik, hållbar digital omställning.

Äldreförvaltningen välkomnar utgångspunkterna för EU-policyarbetet och instämmer i behovet av intern samordning och extern samverkan för att staden ska medverka till att frågor om infrastruktur och standarder ges former som stödjer utveckling av verksamheten och nyttan för invånarna.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande enligt följande:

Äldreförvaltningen välkomnar utgångspunkterna för EU-policy arbetet inom digitalisering och godkänner de fem grundstenarna som Stadsledningskontoret föreslår för Stockholms stads övergripande position inom EU:s policy för digitalisering, Äldreförvaltningen instämmer i att EU underskattat kostnaderna och tiden som behövs för det digitala omställningsarbetet samt behovet av intern samordning och extern samverkan för att staden ska medverka till att frågor om infrastruktur och standarder ges former som stödjer utveckling av verksamheten och nyttan för invånarna.

Vi anser att införandet tekniska lösningar måste bygga på stöd för att genomförandet förbättrar arbetsmiljön eller ger ökad livskvalitet för de äldre. Regeringens mål för att digitalisera äldreomsorgen har varit att välfärdsteknik ska ge ökad trygghet till äldre omsorgstagare och göra dem mer socialt delaktiga och minska personalens rutinmässiga arbetsuppgifter. Därmed kan det ge mer tid till värdefull omsorg. Uppföljningar från Socialstyrelsen 2015 och 2017 visar dock att målsättningen långtifrån har infriats.

Regeringen gav därför i maj 2020 uppdrag åt Myndigheten för vård- och omsorgsanalys att utvärdera överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om äldreomsorg – teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus. Utvärderingen ska genomföras med ett patient-, brukar- och personalperspektiv och ska innehålla en bedömning av hur

digitaliseringen av äldreomsorgen bidrar till verksamhetsutveckling, med särskilt fokus på kostnadseffektivitet. Vidare ska den klarlägga om överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om äldreomsorg bidrar till uppfyllelse av Vision e-hälsa 2025.

Vi anser att denna myndighets-utvärdering är av stor vikt för det fortsatta tekniska utvecklingsarbetet. Vidare bör personal som arbetar praktiskt ute i verksamheterna liksom de äldre användarna av erbjudna servicesystem engageras i arbetet och utformningen av olika digitala processer. Detta är viktigt utifrån ett brukarperspektiv såväl som utifrån ett arbetsmiljöperspektiv.

§ 8. Remiss av Motion om Stockholms stads verksamheter finns till för dess invånare – inte för dess byråkrati

Dnr 1.6-505/2020

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-10-12.

Karin Wanngård (S) har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utvärdera och återkomma med förslag till förändringar av stadens ledningssystem med syfte att mäta och följa upp kvaliteten på verksamheten och den nytta den ger till invånarna i Stockholms stad. Detta för att få en mer flexibel uppföljning som i högre utsträckning utgår från medborgarnas upplevelse om verksamheten når målet.

Äldreförvaltningen anser att nuvarande system för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi i huvudsak fungerar väl och ger en nyanserad bild av måluppfyllelse. Att enbart mäta måluppfyllelse genom medborgarnas upplevelse ger inte en heltäckande bild av verksamhetens förmåga att skapa en trygg och säker verksamhet med god kvalitet.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservationer

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) reserverade sig mot

beslutet till förmån för deras eget förslag till beslut enligt följande:

Det borde vara uppenbart för alla att det under år 2020 inte var en tillvaro för stadens äldre som präglades av ”hög kvalitet, trygghet och självbestämmande”. Trots detta hävdar stadens uppföljningssystem att det var det som var verkligheten detta mörka år.

Systemet för uppföljning (ILS) har varit på plats sedan 2007 och det är dags att utvärdera hur systemet fungerar – både avseende styrförmåga och i att se brister som behöver förbättras. Ett fungerande uppföljningssystem behöver både ge en rättvisande bild av stadens verksamheter och styra mot de uppgifter som är mest angelägna.

I svaret på motionen anser förvaltningen att den rapportering som gjordes i Äldrenämndens tertiärrapport 1 i allt väsentligt är rättvisande. Detta då förvaltningen ”gjort de strategiska omställningar som krävts i arbetet för att möta de behov som uppkommit i samband med pandemin samtidigt som det ordinarie arbetet fortgått enligt plan.”

Om stadens ledning gjort vad som krävts för att möta behoven som funnits kommer förhoppningsvis värderas i samband med den utvärdering som staden initierat. Vi delar inte lika självklart den uppfattningen. Vi ser att äldreomsorgens personal gjort ett heroiskt arbete för att skapa trygghet. Det är dock inte samma sak som att de fått de bästa förutsättningar för att ge såväl de äldre som sig själva den trygghet som stadens äldreomsorg borde präglas av.

Vi delar inte heller bilden att det är självklart att alla de uppdrag som funnits i plan skulle fullföljas mitt i en av de värsta kriser stadens äldreomsorg varit i. Här är äldreförvaltningens svar direkt motsägelsefullt.

Å ena sidan hävdar förvaltningen att de inte ville skriva en ny verksamhetsplan (vilket ju är en rimlig slutsats) men i praktiken styrde om verksamheten.

Å andra sidan hävdar man att det ordinarie arbetet fortgått enligt plan.

Samtidigt är det oklart om förvaltningen bedömt måluppfyllelsen utifrån de formellt antagna aktiviteterna i budgeten eller utifrån den eventuellt informellt genomförda omprioriteringen.

Vi vill se ett styrsystem som styr mot måluppfyllelse – även när verkligheten förändras.

Vi vill ha en ledning av stadens system som förmår se brister – och åtgärda dem.

Tyvär illustrerar svaret väl behovet av att se över ILS-systemet.

Särskilt uttalande

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi håller med motionären om att i de nuvarande årliga verksamhetsberättelser och tertial-rapporterna, som delges Äldrenämnden, saknas i flera avseenden utfall av genomförda aktiviteter från omsorgstagare-perspektivet och data angående utfall på omvårdnad och åldrandets sjukdomar. Det borde finnas möjlighet att med befintliga enhets- och brukarundersökningar samt kvalitets-registreringar få fram data som kan ge en uppfattning om hur invånarna bedömer kvaliteten på stadens vård och omsorg och kommunala service med avseende livskvalitet och hälsa.

Äldreförvaltningen anser att nuvarande styrsystem för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi ILS (integrerat system för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi) i huvudsak fungerar väl och ger en nyanserad bild av måluppfyllelse. Att enbart mäta måluppfyllelse genom medborgarnas upplevelse ger inte en heltäckande bild av verksamhetens förmåga att skapa en trygg och säker verksamhet med god kvalitet. Målvärdet för de äldres nöjdhet och trygghet med äldreomsorgen bygger på resultaten i Socialstyrelsens brukarundersökning som genomförs under varje vår sedan 2013.

Socialstyrelsen tillför viktiga data med de årliga öppna jämförelserna. Dels med ”Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård” som besvaras av verksamheter i kommunen som utför hemtjänstinsatser i ordinärt boende och på permanenta särskilda boenden. Enhetsundersökningen har haft hög svarsfrekvens (2019, 95%). Vidare utförs brukarundersökningen ”Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?”. Denna har genomgående haft låg svarsfrekvens och i hemtjänst och på särskilda boende borde därför mer arbete läggas på att motivera till ökad svarsfrekvens bland brukarna.

Med de kvalitetsregister, som används på stadens särskilda boenden möjliggörs att systematiskt och fortlöpande följa

utveckling och säkring av vårdens kvalitet och förebyggande insatser i syfte att ge de äldre en förbättrad hälsa och livskvalité. Riksrevisionens granskningsrapport, Äldresatsningen – effektiviteten i statens satsning på kvalitetsregister i äldreomsorgen (DNR:3. 1. 1 - 2019 - 0052 RIR 2020:19) visade dock att satsningen på kvalitetsregister inte hade lett till ett systematiskt förbättringsarbete som kommit alla till del. För att kvalitetsregister ska leda till omvårdnadsförbättringar behövs ett ständigt pågående arbete med personalen med motivering för registreringar, tolkningar, analys av data och implementering av och uppföljningar av vidtagna åtgärder.

Vi anser att Socialstyrelsens öppna jämförelser inom äldreomsorgen och inom staden använda kvalitetsregister ger förutsättningar för bedömning av den kommunala servicen och kvaliteten på vård och omsorg. Efter sakkunniganalyser och presentationer av data med möjlighet att följa förändringar borde dessa ingå i de årliga rapporterna till äldrenämnden.

§ 9. Remiss av Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2021-2024

Dnr 1.6-519/2020

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-10-09.

Socialförvaltningen har utarbetat ett nytt förslag till program för stöd till anhöriga 2021-2024, då programtiden för tidigare program för stöd till anhöriga löper ut. Programmet beskriver hur stadens socialtjänst ska arbeta med stöd till anhöriga. Stadsdelsnämnderna ska erbjuda anhöriga ett basutbud av service, råd och stöd samt erbjuda ett basutbud av generella insatser. Målgruppen för programmet har breddats och inkluderar bland annat barn som anhöriga och anhöriga till personer med koppling till våldsbejakande extremism eller har en kriminell livsstil. Målet med programmet är att staden har ett anhörigperspektiv som genomsyrar alla verksamheter. Syftet med programmet är att öka kvaliteten i stadens socialtjänst så att anhöriga har en bra livssituation, en god fysisk och psykisk hälsa och får likvärdiga insatser oavsett var i staden de bor.

Äldreförvaltningen instämmer i programmets mål och syfte och anser att det är angeläget att prioritera och arbeta i enlighet med det föreslagna programmet inklusive tillhörande åtgärdslista. Äldreförvaltningen ser bland annat behov av att förtydliga och bredda perspektivet vad gäller målgruppen äldre. Äldreförvaltningen ser även behov av att komplettera programmet med användandet av digitala arbetssätt.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Ledamoten Göran Ek (SD) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservationer

Ledamoten Göran Ek (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt framlagda förslag till beslut enligt följande:

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra följande:

Det är viktiga och i många fall angelägna frågor som lyfts fram i programmet. Vår inställning är dock att satsningar i första hand bör göras i preventivt syfte för att undvika att problemen alls uppstår. Med anledning av det yrkar vi avslag på förslaget med hänvisning till att pengarna ska satsas på förebyggande åtgärder.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Anhöringskapet fördelar sig relativt jämnt mellan kvinnor och män i tid och frekvens, men för kvinnor får det fler negativa följder i det övriga livet. Kvinnor upplever i högre grad än män att omsorgsgivandet påverkar livskvaliteten och andra delar av livet negativt och anledningarna till det är något staden behöver utreda och arbeta med att stävja.

För att programmet ska kunna genomföras och levas upp till behöver likställigheten öka mellan stadsdelsnämnderna, fler personal anställas för att möta den utvidgade målgruppen och kompetenshöjande insatser till personalen budgeteras för. Det räcker inte att skriva i ett program att fler ska få anhörigstöd om inte fler personal anställs som också får de verktyg som kan behövas för att utföra insatser. Vidare finns det troligen många fördelar med att organisera anhörigstödet mer i regioner över staden men detta måste också ske utan att den lokala förankringen försvinner. Särskilt viktigt är det för grupper som har svårt att ta sig utanför den egna stadsdelen och inte kan komma till bland annat de gemensamma träffarna.

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Stadens program för stöd till anhöriga beskriver hur stadens socialtjänst ska arbeta med olika typer av stöd åt anhöriga med mål om att alla verksamheter ska ha ett anhörigperspektiv. Målgruppen har sedan förra programmet breddats till att inkludera även barn som anhöriga och anhöriga till kriminella, personer med kopplingar till extremism och personer som drabbats av skjutningar vilket vi välkomnar. Målgruppen är alltså vidgad till att omfatta fler än vad som socialnämnden enligt lag är ansvariga för och betydligt fler personer än vad som man med dagens antal anhörigstödjare kan antas hinna med.

Att staden har ett anhörigstödande arbete förebygger ohälsa hos anhöriga och kan vara livsavgörande i en svår situation i hemmet. Det kan också vara avgörande för att man som anhörig kan förvärvsarbeta och orka med familjeliv samtidigt som en närstående är till exempel sjuk.

Det är också oerhört viktigt att barn som lever nära en förälder eller ett syskon med psykisk ohälsa, sjukdom eller kriminella problem kan uppmärksammas och får information kring rättigheter och stöd som kan ges. Barn som inte fångas upp tidigt riskerar att utvecklas ogynnsamt och skapa sig egna förställningar till varför vardagen ser ut som den gör.

Det framgår att stadsdelsnämnderna eller civilsamhället inte har varit involverade i framtagandet av programmet vilket är beklagligt. Idag utförs det anhörigstödande arbetet av personal i stadsdelsnämnderna och hos civilsamhället finns också mycket kunskap kring vad staden kan förbättra för målgrupperna vilket hade vart bra ta tillvara. För att programmet ska kunna genomföras och levas upp till behöver likställigheten öka mellan stadsdelsnämnderna, fler personal anställas för att möta den utvidgade målgruppen och kompetenshöjande insatser till personalen budgeteras för. Det räcker inte att skriva i ett program att fler ska få anhörigstöd om inte fler personal anställs som också får de verktyg som kan behövas för att utföra insatser. Vidare finns det troligen många fördelar med att organisera anhörigstödet mer i regioner över staden men detta måste också ske utan att den lokala förankringen försvinner. Särskilt viktigt är det för grupper som

har svårt att ta sig utanför den egna stadsdelen och inte kan komma till bland annat de gemensamma träffarna

§ 10. Remiss av Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella tjänster samt sexuellt våld oberoende relationer

Dnr 1.6-520/2020

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Äldrenämnden beslutar om omedelbar justering.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-11-03.

Socialförvaltningen har reviderat Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020. Det nya programmet gäller från år 2021 till och med 2025. Programmet utgår från den regionala strategin för att förebygga och bekämpa våld i Stockholms län. Då den regionala strategin har utökat målgrupperna till att även omfatta personer utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt personer utsatta för sexuellt våld oberoende relationen inkluderas även dessa målgrupper i stadens program.

Äldreförvaltningen ställer sig bakom socialnämndens förslag till nytt program. Förvaltningen är särskilt positiv till att äldre tydligt inkluderas i målgruppen för programmet. Förvaltningen ser dock ett fortsatt behov av kunskap om våldsförebyggande åtgärder riktade till äldre samt att det behöver finnas anpassat stöd och insatser utifrån de sårbara gruppernas behov.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) lade fram ett gemensamt förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservationer

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för det gemensamma framlagda förslaget till beslut enligt följande:

1. Att delvis godkänna förvaltningens svar på remissen.
1. Att därutöver anföra följande.

Vi vill att Stockholm ska vara en stad som är fri från våld och diskriminering och som lever upp till de mänskliga rättigheterna. Vi vill göra vårt yttersta för att skapa ett Stockholm för alla. Det är positivt att i förslaget till program har fler målgrupper lyfts upp. Vi ställer oss bakom att staden ska stärka sitt arbete mot prostitution, människohandel och sexuellt våld. Genom att se beröringspunkter mellan de olika typerna av våld kan stadens arbete utvecklas och positiva synergieffekter kan uppstå.

Förslaget till program saknar några aspekter/delar som vi anser behöver tillföras för att programmet ska kunna användas ute i stadens verksamheter och inte hamna i skymundan.

I beskrivningen av vilka olika typer av våld som omfattas av programmet under delen som rör våld i nära relationer nämns inte att merparten av de som utövar våld är män. Det är antagligen inte avsiktligt men konsekvensen blir att staden osynliggör ett grundläggande faktum.

Det är bra att stadens program följer samma struktur som den regionala strategin Operation Kvinnofrid. Målsättningarna i programmet är i stort samma mål som Operation Kvinnofrid har. Vilket vi inte har något att invända mot. Tvärtom, det är stärkande att olika nivåer i samhället och olika myndigheter arbetar för jämställdhet och utgår ifrån samma mål för att förebygga och bekämpa våldet. Det är därför problematiskt att man i utkastet till program har valt att ta bort eller byta ut viktiga begrepp utan någon förklaring. Till exempel har man valt att utesluta begreppet normkritisk i andra punkten under mål 1 trots att det lyfts i Operation Kvinnofrid. Det vedertagna begreppet normkritik har också bytts ut mot normmedvetenhet

på sidan 28 när viktiga perspektiv lyfts. Begreppet normkritik används av akademi, myndigheter, Sveriges kommuner och regioner (SKR), civilsamhället och många flera. På jämställdhetsmyndighetens webbsida kan man läsa ”Normkritik handlar om att sätta fokus på makt. Det innebär bland annat att få syn på, och ifrågasätta, de normer som påverkar uppfattningar om vad som är ”normalt” och därmed oreflekterat uppfattas som önskvärt.” Normmedvetenhet fångar inte upp samma aspekter som normkritik och därför bör rätt begrepp användas.

Under mål 7 saknas en viktig punkt som återfinns i Operation Kvinnofrid. Punkten handlar om stadens verksamheter ska använda sig av evidens i val av arbetssätt och metoder. Vi anser att punkten ”Staden kvalitetssäkrar sina metoder och arbetssätt med stöd av forskning.” ska föras in under mål 7.

I utkastet till program berörs särskilt utsatta/sårbara grupper i förbifarten. Nämnden har vid flertal tillfälle mottagit rapporter från bland annat socialinspektörerna som visar att staden inte fullföljer sitt ansvar gentemot våldsutsatta som tillhör särskilt utsatta grupper. Under rubriken programmets målgrupper behöver de sårbara grupperna och faktorerna bakom lyftas in tydligare för att öka kunskap bland stadens personal och för att utveckla och ge rätt stöd till den som behöver det. Exempel på faktorer som gör att grupper är särskilt utsatta/sårbara är; att ha en eller funktionsnedsättningar, att vara äldre, att leva i missbruk, att vara homo- eller bisexuell, transperson eller queer och att ha utländsk bakgrund. Utöver att tydliggöra målgrupperna behöver programmet aktiviteter som redogör för vad staden avser att göra för att nå och utveckla stödet till särskilt utsatta grupper.

Vidare saknar vi bostadsfrågan i programmet trots att det är en oerhört central del i arbetet mot våld. Vi vet att många våldsutsatta stannar kvar i relationerna för att de saknar möjlighet att flytta till ett annat boende. Bostadsbristen i Stockholm måste mötas med byggande av fler hyresrätter med överkomliga hyror för att underlätta för våldsutsatta att frigöra sig från destruktiva och våldsamma relationer. Staden behöver också få fram fler genomgångsbostäder till SHIS. Beklagligt nog har majoriteten bromsat de allmännyttiga bostadsbolagens byggande av hyresrätter, Stockholms hus och genomgångsbostäder. Att adressera bostadsfrågan genom att erbjuda de som utövar våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck tillfälligt boende är inte bara förkastligt utan

också anmärkningsvärt. Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld är brott som inte ska premieras. Stadsdelsnämnderna ska inte erbjuda våldsutövare tillfälliga boenden. Aktiviteten måste omgående strykas. Staden behöver däremot fokusera på att utveckla insatser och arbetssätt som både kan fånga upp och få framförallt unga män att sluta bruka våld både mot en partner och att köpa sex.

Fler av aktiviteterna som lyfts är alltför detaljerade vilket går stick i sträv med stadens andra program. Flertalet av aktiviteterna kan strykas till förmån för att låta nämnderna själva besluta vilka aktiviteter som är aktuella för deras verksamheter. På så sätt behöver nämnderna också tänka genom vad de behöver göra inom sina verksamhetsområden för att målen ska uppnås. Att politiken ska besluta om vilka kurser som ska spridas, vilka projekt som ska genomföras eller vilka utvärderingar som ska följas är en alltför detaljerad styrning.

Aktiviteterna och indikatorerna behöver gås genom och tydliggöras för att inte missförstånd ska ske. Till exempel står det under mål 5, under indikatorer ”Andel personer av dem som polisanmält våldet och har kontakt med RVC som fått stöd under rättsprocessen.(Stadsdelsnämnderna)” Frågan som uppstår är om det är våldsutsatta som har polisanmält som ska få stöd under rättsprocessen eller kan det var våldsutövare som kan få stöd under rättsprocessen från stadsdelen. På samma sätt kan frågan ställas kring aktiviteterna där det endast står att Stödcentrum och Relationsvåldscentrum ska erbjuda stöd under rättsprocessen utan att klargöra till vem. Det är oerhört viktigt att det klargörs i programmet att stödet under rättsprocessen erbjuds till våldsutsatta och inte våldsutövare.

I framtagandet av programmet har förvaltningen involverat flertal föreningar som arbetar med de här frågorna. Det är bra. Civilsamhällets kunskaper och insatser är ovärderliga i stödet till våldsutsatta och för arbetet att Stockholm ska vara en stad som är fri från våld. Därför hade det varit önskvärt att civilsamhället hade fått ett större utrymme i programmet. Till exempel har kvinnojourerna under lång tid varit en kunskapsbank och pådrivande opinionsbildande för att få upp frågorna om mäns våld mot kvinnor på dagordningen. De gör också dagligen ett enormt viktigt arbete för att se till att skydda kvinnor och deras barn. Staden måste därför se till att kvinnojourerna får stabilare och mer långsiktig finansiering. Under förra mandatperioden införde vi möjligheten att skriva avtal med ideella kvinnojourer genom så kallat idéburet

offentligt partnerskap (IOP). Genom att teckna flera IOP kan fler kvinnojourers framtid säkras.

I programmet saknas skrivningar som rör privata utförare inom välfärdsverksamheterna. Programmet behöver därför kompletteras så att de privata utförare som verkar inom exempelvis LSS-verksamhet, äldreomsorg och skola lyfts. Att inte involvera till exempel de fristående skolorna innebär att målsättningen om att det våldsförbyggande arbete kommer att halta eftersom en stor del av barn och unga inte nås.

Vi saknar även skrivningar om kränkningar, hot och brott som sker via nätet. Här hade programmet stärkts av att lyfta den problematiken men också vilka möjligheter som finns när staden kan nå fler genom internet.

Med utgångspunkt i Barnkonventionen bör staden fortsätta arbeta för att utveckla familjerätten samt sätta insatser för att barn inte ska behöva lämnas till umgänge med en våldsutövande förälder. Barnets bästa måste alltid stå i centrum.

Därutöver vill vi särskilt påtala att en mer differentierad beskrivning av gruppen äldre i programmet hade varit bättre, för att på så sätt kunna anpassa insatserna efter olika behov. Äldre är en stor och blandad målgrupp. Swecos analys visar att det inom gruppen äldre finns vissa särskilt sårbara grupper som RVT-handläggarna har svårt att nå, till exempel utrikes födda äldre i socioekonomiskt utsatta områden. Dessa grupper nås inte genom det befintliga uppsökande arbetet, och vi anser att ett utökat samarbete med den ideella sektorn i lokalsamhället skulle kunna vara en väg framåt. För att hjälpa personer med dubbel eller trippel utsatthet, exempelvis äldre missbrukare behövs också ett starkare intersektionellt samarbete mellan olika aktörer som kommer i kontakt med dessa målgrupper.

Rätt kunskap kan vara avgörande för att den som är utsatt kan få den hjälp som hen har rätt till. Det är viktigt att medel avsätts för att implementera programmet men även för att verksamheterna ska kunna genomföra kompetenshöjande insatser.

Slutligen tror vi att programmet eventuellt kunde tjäna på att delas upp i två program. Där det ena programmet lyfter våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Medan det andra programmet fokuserar på prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld oberoende relation. Som

programmet är upplagt nu oroar vi oss för att delarna som rör det sist nämnda kan hamna i skymundan. Frågor som rör våld i nära relationer och människohandel är olika saker även om det är mäns våld mot kvinnor som är den gemensamma nämnaren.

Särskilt uttalande

Ordföranden Erik Slottner (KD), ledamoten Yvonne Fernell-Ingelström m.fl (M), ledamoten Abit Dundar (L), ledamoten Ulla Wihlman (MP) och ledamoten Isak Kupersmidt (C) anmälde ett gemensamt särskilt uttalande enligt följande:

Våld i nära relationer är ett allvarligt och utbrett samhällsproblem. När det gäller våld i nära relationer och äldre visar forskning på att förövaren oftast är en nära anhörig eller annan närstående, men kan även ske av omsorgspersonal eller god man. Allt detta försvåras dessutom av att den äldre upplever skamkänslor. Vanligtvis upplever den äldre även rädsla för att ett avslöjande kan leda till fortsatt och kanske förvärrat våld. Detta är en återhållande faktor för att inte gå vidare med sin berättelse och anmäla missförhållandet. Det är därför mycket angeläget, att vi lyfter denna svåra men viktiga fråga inom äldreomsorgen i Stockholm.

Det är positivt att förvaltningen har börjat titta på det nya frågematerialet REAGERA-S, ett forskningsprojekt finansierat av Brottsofferfonden och som sker i samverkan med Region Östergötland och Linköpings Universitet i syfte att utveckla och komma vidare med de mycket svåra frågor, som omgärdar just området våld i nära relationer.

Frågematerialet fångar inte upp pågående våld utan är mer koncentrerade kring tidigare våld. Samtidigt leder utvecklingen av arbetet med dessa frågor till att man också kommer att bli bättre och mer lyhörd för att även ställa frågor kring pågående våld.

Vi vill understryka hur viktigt det är att detta arbete fortgår och kan utvecklas till en bra modell för hur Stockholm kan arbeta med våld i nära relationer.

§ 11. Remiss av Kulturstrategiskt program för Stockholms stad

Dnr 1.6-534/2020

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-10-15.

Det kulturstrategiska programmet för Stockholms stad beskriver kulturens betydelse ur flera perspektiv. Med utgångspunkt från både Agenda 2030 och Vision 2040 ska Stockholms stad bidra till hållbarhet och utvecklas genom kultur. Samverkan med ett flertal aktörer är en förutsättning för att staden ska kunna erbjuda ett rikt kulturliv som lockar flera målgrupper. Det kulturstrategiska programmet utgår från två perspektiv:

- Lika möjligheter att ta del av och skapa kultur samt
- Ett kreativt och attraktivt Stockholm

Dessa perspektiv utgör grunden för fem strategiska områden som ska utveckla kulturen genom nya former av samverkan.

Äldreförvaltningen anser att det kulturstrategiska programmet har ett brett perspektiv på kultur och beskriver både utmaningar och möjligheter. Dock saknas det ett äldreperspektiv som spänner över den breda grupp som personer 65 år och äldre utgör. Kultur bidrar till demokrati och berikar människors liv. För att tillgången till kultur ska öka för äldre behöver det ytterligare utvecklas i programmet hur till exempel ny teknik kan underlätta för personer som inte längre har möjlighet att ta sig till en fysisk plats. Att även se över hur lokaler som redan har verksamhet för äldre kan inkluderas för kulturutbud kan öka tillgängligheten för flera i målgruppen äldre.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl (V) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservationer

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget framlagda förslag till beslut enligt följande:

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver utöver anföra

Vi uppfattar denna strategi mer som en vision än en strategi – strategin innehåller inga konkreta mål att uppnå utan snarare önskemål. Många av önskemålen berör även sådant som Kulturnämnden har litet egentligt inflytande över – det talas mycket om samarbete med utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden men då programmet inte är framskrivet tillsammans med dessa så framstår även detta mer som önsketänkande än som faktiskt styrande mål.

Programmet är på det sättet typiskt för den kulturpolitik som de två senaste åren präglat Stockholms kulturpolitik. Det är ingen brist på fina ord om kulturen men betydligt sämre med praktiska förutsättningar och en politik som leder till de fina ord som präglar förslaget till kulturstrategiskt program. Det konstateras i programmet att *”Stockholm sedan millennieskiftet haft en positiv utveckling med växande befolkning, ett expansivt näringsliv och en stark kommunal ekonomi. Det har gett förutsättningar för satsningar på kulturområdet. Denna ambition ligger fast också för framtiden men att satsningar är beroende av en hållbar finansiering, krav på prioriteringar och kostnadsmedvetenhet.”* Det är i mycket en omskrivning för att kulturbudgeten ökade mellan 2014 och 2018 för att därefter ha varit utsatt för betydande sparkrav.

Samverkan mellan olika aktörer är en viktig insats som skapar förutsättningar för mervärde både sett till innehåll, form och utbud. Om förhoppningar om samverkan däremot används som skäl för att minska det egna ansvaret och den egna finansieringen blir det mer problematiskt. Det är därför

avsaknaden av tydliga mål blir problematisk. Krav på ”prioriteringar, hållbar finansiering och kostnadsmedvetenhet” samtidigt som konkreta ambitioner lyser med sin frånvaro riskerar leda till fortsatt sänkta ambitioner för kulturen i Stockholm.

Förslaget till program utgår från två perspektiv: 1. Lika möjligheter att ta del av och skapa kultur och 2. Ett kreativt och attraktivt Stockholm. Till att börja med skulle vi vilja se att det första perspektivet var än mer framåtsträvande och inte bara handlade om lika möjligheter att ta del av och skapa kultur utan också att alla ska få *lika* och *större* möjligheter att ta del av och skapa kultur.

Inom det första perspektivet står att stadsplaneringen därför redan i tidiga skeden ska identifiera eventuella behov och pröva möjligheten att inkludera lokaler och platser för kulturupplevelser och föreningsliv. I Stockholm ska alla invånare även ha förutsättningar till eget skapande och därmed bidra till en levande och öppen stad. Vi håller med om detta men anser att det behövs mer styrande mål, vi menar att staden aktivt måste bestämma sig för att inneha lokaler i alla stadsdelar och i alla stadsutvecklingsområden för att tillgodose behov av lokaler för kultur och föreningsliv. Detta har också en tydlig koppling till folkhälsan. Kulturella aktiviteter har ofta en social dimension vilket har stor betydelse för att minska upplevd ensamhet och social isolering. Vi vet redan att det finns ett stort behov av lokaler både för förenings- och kulturlivet runt om i staden och att staden äger lokaler är enda garanten för att lokaler långsiktigt upplåts till förenings- och kulturlivet. Därför behöver staden ha styrande mål om att utveckla, behålla och tillskapa lokaler i egen ägo.

Vad gäller stadsplanering skulle vi vilja se att ett kulturstrategiskt program vågar ha som mål att staden i sin planering prövar att införa kulturytefaktor som riktvärde, på samma sätt som parkeringsnorm och grönytefaktor är etablerade riktvärden när bostadsområden och städer planeras. Att göra kulturen till en prioriterad planfråga är ett självklart mål för ett program som ändå inleder med att Stockholm växer med kultur.

Gällande målgruppen äldre och kulturaktiviteter på särskilda boende anser vi att programmet är alltför vagt formulerat. Vi menar att det ska finnas krav på att staden har uppsökande kulturaktiviteter på särskilda boenden. Programmet tar upp den pågående digitaliseringen av delar av kulturutbudet. Här ser vi en risk att äldre med bristande datorkunskaper eller fysiskt

handikapp inte får möjlighet att ta del av utbudet. Dessa grupper bör därför få hjälp och utbildning kring detta.

Vi hade gärna sett mål om att till exempel stödja och utveckla evenemang i ytterstaden, detta kan vi konstatera helt saknas i remissen. Om alla ska få lika möjligheter att ta del av och skapa kultur behöver ytterstaden prioriteras. Det räcker inte att skriva ”alla stadsdelar”. Vi saknar också skrivningar om kultursekreterarna som borde vara en given samarbetspartner i målet lika möjligheter att ta del av och skapa kultur.

Vidare nämns inte stadens ”program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck” där exempel barn och elever som lever i regnbågsfamiljer ska bemötas likvärdigt och deras familjeförhållanden ska speglas i pedagogiska material, samtal och kulturaktiviteter i förskolan och skolan. Hur strategin förhåller sig till detta eller ämnar ta steg framåt går inte att utläsa av förslaget till program.

Slutligen kan vi konstatera att det inte står någonting om de nationella minoriteterna i hela programmet, detta ser vi som en stor brist. I synnerhet som Stockholms stad är förvaltningskommun för finska, samiska och meänkieli, utvecklingskommun för romsk inkludering samt att många från den judiska och romska minoriteten bor i staden. Programmet behöver kompletteras i detta avseende för att framhålla hur staden strategiskt ska lyfta och stärka de nationella minoriteternas språk och kultur i staden och förhoppningsvis samtidigt sprida kunskap och intresse om de nationella minoriteterna i staden. Vi menar vidare att man även behöver lyfta andra minoritetsgruppers språk och kulturuttryck samt involvera det i stadens alla olika arrangemang för att synliggöra de språk och kulturer som finns i staden. Det här arbetet menar vi är viktigt inte bara för de som tillhör en minoritet, oavsett om det är inom de nationella minoriteterna eller andra minoritetsgrupper, utan också för att öka förståelse, samhörighet och integration.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi uppfattar denna strategi mer som en vision än en strategi, den innehåller inga konkreta mål att uppnå utan snarare önskemål.

Programmet är på det sättet typiskt för den kulturpolitik som de två senaste åren präglat Stockholms kulturpolitik. Det är ingen

brist på fina ord om kulturen men betydligt sämre med praktiska förutsättningar och en politik som leder till de fina ord som präglar förslaget. Det konstateras i programmet att ”Stockholm sedan millennieskiftet haft en positiv utveckling med växande befolkning, ett expansivt näringsliv och en stark kommunal ekonomi. Det har gett förutsättningar för satsningar på kulturområdet. Denna ambition ligger fast också för framtiden men att satsningar är beroende av en hållbar finansiering, krav på prioriteringar och kostnadsmedvetenhet.” Det är i mycket en omskrivning för att kulturbudgeten ökade mellan åren 2014 och 2018 för att därefter ha varit utsatt för betydande sparkrav.

Samverkan mellan olika aktörer är en viktig insats som skapar förutsättningar för mervärde både sett till innehåll, form och utbud. Om förhoppningar om samverkan däremot används som skäl för att minska det egna ansvaret och den egna finansieringen blir det mer problematiskt. Det är därför avsaknaden av tydliga mål blir problematisk. Krav på ”prioriteringar, hållbar finansiering och kostnadsmedvetenhet” samtidigt som konkreta ambitioner lyser med sin frånvaro riskerar att leda till fortsatt sänkta ambitioner för kulturen i Stockholm.

Förslaget till program utgår från två perspektiv: 1. Lika möjligheter att ta del av och skapa kultur och 2. Ett kreativt och attraktivt Stockholm. Till att börja med skulle vi vilja se att det första perspektivet var än mer framåtsträvande och inte bara handlade om lika möjligheter att ta del av och skapa kultur utan också att alla ska få lika och större möjligheter att ta del av och skapa kultur.

Inom det första perspektivet står att stadsplaneringen därför redan i tidiga skeden ska identifiera eventuella behov och pröva möjligheten att inkludera lokaler och platser för kulturupplevelser och föreningsliv. I Stockholm ska alla invånare även ha förutsättningar till eget skapande och därmed bidra till en levande och öppen stad. Vi håller med om detta men anser att det behövs mer styrande mål, vi menar att staden aktivt måste bestämma sig för att inneha lokaler i alla stadsdelar och i alla stadsutvecklingsområden för att tillgodose behov av lokaler för kultur och föreningsliv.

Vi vet redan att det finns ett stort behov av lokaler både för förenings- och kulturlivet runt om i staden och att staden äger lokaler är enda garanten för att lokaler långsiktigt upplåts till förenings- och kulturlivet. Därför behöver staden ha styrande mål om att utveckla, behålla och tillskapa lokaler i egen ägo.

Vad gäller stadsplanering skulle vi vilja se att ett kulturstrategiskt program vågar ha som mål att staden i sin planering prövar att införa kulturytefaktor som riktvärde, på samma sätt som parkeringsnorm och grönytefaktor är etablerade riktvärden när bostadsområden och städer planeras. Att göra kulturen till en prioriterad planfråga är ett självklart mål för ett program som ändå inleder med att Stockholm växer med kultur. Vi hade gärna sett mål om att till exempel stödja och utveckla evenemang i ytterstaden, vi kan konstatera att detta helt saknas i remissen. Om alla ska få lika möjligheter att ta del av och skapa kultur behöver ytterstaden prioriteras. Det räcker inte att skriva ”alla stadsdelar”. Vi saknar också skrivningar om kultursekreterarna som borde vara en given samarbetspartner i målet lika möjligheter att ta del av och skapa kultur. Vidare nämns inte stadens program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, där exempelvis barn och elever som lever i regnbågsfamiljer ska bemötas likvärdigt och deras familjeförhållanden ska speglas i pedagogiska material, samtal och kulturaktiviteter i förskolan och skolan. Hur strategin förhåller sig till detta eller ämnar ta steg framåt går inte att utläsa av förslaget till program. Slutligen kan vi konstatera att det inte står någonting om de nationella minoriteterna i hela programmet, detta ser vi som en stor brist. I synnerhet som Stockholms stad är förvaltningskommun för finska, samiska och meänkieli, utvecklingskommun för romsk inkludering samt att många från den judiska och romska minoriteten bor i staden. Programmet behöver kompletteras i detta avseende för att framhålla hur staden strategiskt ska lyfta och stärka de nationella minoriteternas språk och kultur i staden och förhoppningsvis samtidigt sprida kunskap och intresse om de nationella minoriteterna i staden. Vi menar vidare att man även behöver lyfta andra minoritetsgruppers språk och kulturuttryck samt involvera det i stadens alla olika arrangemang för att synliggöra de språk och kulturer som finns i staden. Det här arbetet menar vi är viktigt inte bara för de som tillhör en minoritet, oavsett om det är inom de nationella minoriteterna eller andra minoritetsgrupper, utan också för att öka förståelse, samhörighet och integration.

Ledamoten Göran Ek (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Stockholm ska vara en stad där alla känner att man kan ta del av stadens kulturliv. Kultur skapar en känsla av samhörighet och är en viktig byggsten för att vi ska kunna behålla ett sammanhållet samhälle.

Det är därför viktigt att stödja projekt som underlättar för medborgarna att ta del av vår majoritetskultur. Inte minst är det av stor vikt att de som nyligen har invandrat till Sverige har goda möjligheter att ta till sig svensk kultur och svenska värderingar. Det kommer underlätta för invandrargrupper att både förstå det svenska samhället och känna samhörighet till det.

Konst, kultur och kreativa företag är en tillväxtmotor för Stockholms viktiga besöksnäring. Detta måste vi prioritera om Stockholm även fortsättningsvis ska vara en stad som lockar besökare. Det är det unika med Sverige och Stockholm som också gör att människor vill komma till vår stad. Besöksnäringen som innefattar både offentliga och privata verksamheter bygger oftast på svensk kultur och vårt svenska kulturarv.

§ 12. Upphandling av larmmottagningssystem för Stockholms Trygghetsjour

Dnr 2.3.3-600/2020

Äldrenämndens beslut

1. Förvaltningschefen ska, med möjlighet till vidaredelegation, genomföra upphandling av larmmottagningssystem.
2. Förvaltningschefen ska, med möjlighet till vidaredelegation, besluta om upphandlingsdokument, fatta tilldelningsbeslut, ingå avtal och förlänga avtal med upphandlad leverantör.
3. Förvaltningschefen ska, med möjlighet till vidaredelegation, utifrån affärsmässiga grunder, vid behov vidta förändringar såsom uppsägning, kompletteringar och/eller tillägg till avtalet.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-10-14.

Med anledning av gällande regelverk behöver äldrenämnden genomföra en ny upphandling av larmmottagningssystem. De två senaste upphandlingarna som genomfördes under 2019-2020 resulterade inte i tilldelningsbeslut.

Utöver mottagning av trygghetslarm ska även möjligheter till befintlig välfärdsteknologi samt möjligheter till utveckling för framtida tjänster inom välfärdsteknologin inbegripas.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 13. Handlingsplan för legitimerad personal

Dnr 1.1.3-647/2020

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till handlingsplan.
2. Äldrenämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för beslut.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-10-16.

I budget 2020 ges äldrenämnden i uppdrag att i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för legitimerad personal inom äldreomsorgen, i syfte att underlätta nyrekrytering och minska personalomsättningen. Ett förslag till handlingsplan har tagits fram av äldreförvaltningen i samråd med en referensgrupp. I planen föreslås bland annat att nyanställda erbjuds introduktion som omfattar hur kommunal äldreomsorg bedrivs och att nyutexaminerade har tillgång till en mentor. För att stödja den pedagogiska kompetensen vid handledning ges förslag på pedagogisk fortbildning. Det finns exempelvis behov av att erbjuda träning i nya metoder och det ska finnas ett nära samarbete med högskolor och universitet för att möjliggöra rekrytering likväl för att utveckla verksamheten samt att rutiner finns för ett strukturerat studentmottagande. Införande av kompetenstrappor och kompetenskartläggningsverktyg föreslås utredas.

För att säkerställa kvaliteten i äldreomsorgen är det viktigt att tillgången på legitimerad personal säkras. Äldreförvaltningen anser sammanfattningsvis att den föreslagna handlingsplanen är ett viktigt steg i syfte att underlätta nyrekrytering av samt minska personalomsättningen av äldreomsorgens legitimerade personal.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande enligt följande:

Staden behöver underlätta rekrytering av och öka möjligheterna att behålla legitimerad personal och handlingsplanen är ett steg i rätt riktning. Stockholms stad ska vara en attraktiv arbetsgivare och mer behöver göras för att säkra tillgången på legitimerad personal. En aspekt vi anser behöver belysas mer är situationen för den personal inom verksamheten som inte vill göra karriär. Alla måste uppleva arbetet som stimulerande och utmanande. Karriärmöjligheter ska finnas, men är nog inte det viktigaste för flertalet anställda när de värderar sitt arbete. Kompetenshöjning i det nuvarande arbetet, möjligheten att skapa nätverk och kontakt med forskningsvärden är sannolikt minst lika viktigt som karriärmöjligheterna när staden ska behålla legitimerad personal. Stadens medarbetare förtjänar att trivas på arbetsplatsen och mer fokus behöver därför läggas på att skapa arbetsförhållanden som gör att personalen vill arbeta kvar.

§ 14. Anmälan av ekonomisk månadsrapport för oktober

Dnr 1.2.2-99/2020

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarn

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2020-11-13

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för nämndernas arbete med uppföljning av budget ska varje nämnd ta fram en månatlig ekonomirapport med årsprognos och redovisa till stadsledningskontoret och respektive nämnd.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 15. Anmälan av tjänsteutlåtande från socialnämnden "Arbetet med äldre hemlösa kvinnor och män med tyngdpunkt på samverkan kring äldre med psykosociala problem" från sammanträde den 20 oktober 2020

Dnr SOF 3.1.1-635/2020

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Tjänsteutlåtande från socialnämndens sammanträde den 20 oktober 2020 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

Särskilt uttalande

Ledamoten Göran Ek (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Det gläder oss att förvaltningen ser resultat i det arbete som bedrivs mot stadens äldre hemlösa. Det är dock oroväckande att den pågående pandemin gör att lotsarna inte kan utföra sitt uppsökande arbete i samma utsträckning som vanligt, vilket

riskerar att påverka Stockholms äldre hemlösa negativt. Det är samtidigt förståeligt att medarbetarnas arbetsmiljö måste säkras, men det är av extra vikt att ökat fokus läggs på de insatser som ändå går att genomföra trots covid-19 pandemin.

§ 16. Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) från sammanträde den 10 november 2020

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) sammanträde från den 10 november 2020 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 17. Anmälan av protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden råd för funktionshinderfrågor från den 15 oktober och 12 november 2020

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Protokoll från det gemensamma för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden råd för funktionshinderfrågor från den 15 oktober och 12 november 2020 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 18. Postlista för 1– 31 oktober 2020

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Postlista för 1-31 oktober 2020 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 19. Anmälan av beslut fattade enligt delegation 1 oktober – 5 november 2020

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Lista över beslut fattade enligt delegation från och med 1 oktober till och med 5 november 2020 anmäldes

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 20. Övriga frågor

Sammanträdet avslutades.

Vid protokollet

Gina Lööf, nämndsekreterare